

WIJ **W**ILLEM **A**LEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van
tot wijziging van het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft,
het Besluit prudentiële regels Wft, het Besluit ter voorkoming van witwassen
en financieren van terrorisme BES en het Besluit melding zeggenschap en
kapitaalbelang in uitgevende instellingen Wft (Wijzigingsbesluit financiële
markten 2017)**

Op de voordracht van Onze Minister van Financiën van (...), 20xx-0000000000, directie Financiële Markten;

Gelet op de artikelen 3:57, tweede lid, 4:9, derde lid, 4:14, tweede lid, 4:15, tweede lid, 4:25a, 4:37o, zesde lid, 4:47p, 5:38, vijfde lid, van de Wet op het financieel toezicht en de artikelen 5.11, tweede lid en 5.12, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..., nr. ...);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Financiën van (...), 20xx-0000000000, directie Financiële Markten;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het **Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft** wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1 wordt in de alfabetische rangschikking een definitie ingevoegd, luidende:

geautomatiseerd advies: een vorm van adviseren waarbij het advies zonder tussenkomst van een natuurlijk persoon wordt gegeven;

B

In artikel 5 komt de definitie van *pensioen* te luiden:

pensioen: een pensioenverzekering of premiepensioenvordering of een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een

werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds of een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds;

C

In artikel 10 wordt aan tabel 2 een regel toegevoegd, luidende:

Adviseur pensioen	Arbeidsongeschiktheidsverzekeringen of werkloosheidsverzekeringen indien gecombineerd met pensioen
----------------------	---

D

Na artikel 32a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 32b

1. Een financiële onderneming als bedoeld in artikel 4:14 of 4:15 van de wet die geautomatiseerd advies geeft over een financieel product beschikt over procedures en maatregelen die waarborgen dat het advies voldoet aan de bij of krachtens artikel 4:23, eerste en derde lid, van de wet gestelde regels.
2. De procedures en maatregelen, bedoeld in het eerste lid, worden vastgelegd en voorzien in ieder geval in:
  - a. het aanwijzen van een of meerdere natuurlijke personen in de organisatie die binnen de organisatie verantwoordelijk zijn voor de geautomatiseerde adviezen, met dien verstande dat per financieel product waarover advies wordt gegeven een persoon is aangewezen; en
  - b. het uitvoeren van periodieke en voorts indien daar aanleiding toe is controles naar de geautomatiseerde adviezen.
3. De persoon of personen, bedoeld in het tweede lid, onderdeel a, beschikken over de benodigde vakbekwaamheid om het geautomatiseerde advies ook rechtstreeks aan de consument of cliënt te kunnen geven.
4. Indien uit de controles, bedoeld in het tweede lid, onderdeel b, blijkt dat de geautomatiseerde adviezen niet voldoen aan de bij de of krachtens artikel 4:23, eerste en derde lid, van de wet gestelde regels, staakt de financiële onderneming het geven van geautomatiseerde adviezen totdat de oorzaak van het niet voldoen is verholpen.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedures en maatregelen, bedoeld in het eerste lid.

E

Aan artikel 86c, vierde lid, onderdeel b, wordt onder vervanging van de punt aan het slot van dat onderdeel door een komma toegevoegd: met dien verstande dat onder provisies die rechtstreeks worden verschaft niet valt het verschaffen van provisies vanaf een beleggingsrekening.

F

Artikel 115m wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt "Het bestuursverslag, bedoeld in artikel 4:37o, eerste en

tweede lid, van de wet, bevat" vervangen door: Het bestuursverslag en de jaarrekening, bedoeld in artikel 4:37o, eerste en tweede lid, van de wet, bevatten.

2. In het tweede lid wordt "Het bestuursverslag voldoet" vervangen door: Het bestuursverslag en de jaarrekening voldoen.

G

Artikel 115x, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a vervalt "3.1" en "3.5," en wordt na "7.4" ingevoegd: 10.2.

2. In onderdeel b wordt na "3.2," ingevoegd "3.3," en wordt "5.12" vervangen door: 10.2.

H

Artikel 168a, derde lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de aanhef en onderdeel b vervalt telkens "opvorderbare".

2. In onderdeel a wordt "ingevolgd" vervangen door: ingeolge.

I

In bijlage I, onder 3.3, wordt "wijziging van de voorwaarden, die" vervangen door: wijziging van de voorwaarden, voor zover deze wijziging afwijkt van het voorstel als bedoeld in onderdeel 3.2, welke.

J

Het opschrift van bijlage J komt te luiden:

Bijlage J. behorend bij de artikelen 147b, vijfde lid, 147c en 147ll.

ARTIKEL II

Het **Besluit prudentiële regels Wft** wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 59, eerste lid, wordt na "artikelen 60a, 61, 63, 63a" ingevoegd: , 63b.

B

In artikel 63b, eerste lid en tweede lid, wordt "bijkomend eigen vermogen" telkens vervangen door: bijkomend toetsingsvermogen.

ARTIKEL III

In de opsomming van artikelen in de bijlage bij het **Besluit ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES** worden de volgende artikelen en bijbehorende boetecategorieën ingevoegd:

2.10	4
2.19	4
3.10	4
3.13	4
4.2	4
4.3	4

ARTIKEL IV

Het **Besluit melding zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen Wft** wordt gewijzigd als volgt:

A

In het opschrift van hoofdstuk 6 wordt "Berekening van het aantal stemmen" vervangen door: Berekening van het aantal aandelen en het aantal stemmen.

B

Artikel 12 wordt gewijzigd als volgt:

1. Het eerste lid wordt gewijzigd als volgt:

a. De zinsnede "Ten behoeve van een melding als bedoeld in de artikelen 5:38, tweede lid, en 5:39, eerste lid, van de wet wordt het aantal stemmen" wordt vervangen door: Ten behoeve van een melding als bedoeld in de artikelen 5:38, eerste en tweede lid, en 5:39, eerste lid, van de wet wordt het aantal aandelen of het aantal stemmen.

b. De zinsnede "in welk geval het aantal stemmen" wordt vervangen door: in welk geval het aantal aandelen of het aantal stemmen.

2. Aan het tweede lid wordt een zin toegevoegd, luidende: De berekening van het aantal aandelen, bedoeld in het eerste lid, geschiedt op overeenkomstige wijze.

ARTIKEL V

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2017.

ARTIKEL VI

Dit besluit wordt aangehaald als: Wijzigingsbesluit financiële markten 2017.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Financiën,

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

§ 1. Inleiding

Het Wijzigingsbesluit financiële markten 2017 bevat een aantal wijzigingen van algemene maatregelen van bestuur die hun grondslag hebben in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering BES (Wwft BES).

§ 2. Verschaffen van provisie vanaf een beleggingsrekening

In artikel 86c van het besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo) is een verbod geïntroduceerd op provisie die (middellijk) door de aanbieder aan de adviseur of bemiddelaar voor de advisering en bemiddeling inzake betalingsbeschermers, complexe producten, hypothecaire kredieten, individuele arbeidsongeschiktheidsverzekeringen, overlijdensrisicoverzekeringen of uitvaartverzekeringen worden betaald. Met het provisieverbod wordt de financiële band tussen aanbieders en adviseurs respectievelijk bemiddelaars doorgesneden. Alleen provisie die rechtstreeks door de klant aan de adviseur of bemiddelaar worden betaald, zijn nog toegestaan. Het provisieverbod is in artikel 86c, vierde lid, van overeenkomstige toepassing verklaard op personen die op grond van artikel 11, eerste en tweede lid, van de Vrijstellingsregeling Wft zijn vrijgesteld van de vergunningplicht voor het uitoefenen van het bedrijf van beleggingsonderneming (artikel 2:96 van de Wft).

Het betreft adviseurs of bemiddelaars die, al dan niet in combinatie met een complex product of hypothecair krediet, adviseren over of orders ontvangen en doorgeven met betrekking tot transacties in rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe. Deze financiële dienstverleners dienen derhalve rechtstreeks te worden betaald door de klant. Een aantal beleggingsondernemingen biedt financiële dienstverleners die op grond van artikel 11, eerste en tweede lid, van de Vrijstellingsregeling Wft zijn vrijgesteld van artikel 2:96 van de Wft (die vallen onder het zogenaamde "nationaal regime"), de mogelijkheid om de provisie die de klant aan hen moet verschaffen te laten betalen vanaf de door de beleggingsonderneming beheerde beleggingsrekening¹ van de klant. De klant maakt dan een totaal bedrag over naar zijn beleggingsrekening waarvan zowel de advieskosten als de aankoop van rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe worden betaald. Dit betekent dat niet het complete bedrag dat door de klant op de beleggingsrekening is gestort, wordt gebruikt om vermogen op te bouwen maar een deel van het bedrag wordt gebruikt om de kosten van het doorgeven van orders en de advieskosten van de financiële dienstverlener te betalen. De mogelijkheid voor financiële dienstverleners die vallen onder het nationaal regime om provisie te laten incasseren via een beleggingsrekening kan echter leiden tot ongewenste sturing van het advies van deze financiële dienstverleners. Een financiële dienstverlener zou eerder kunnen kiezen voor de beleggingsdienstverlening van een beleggingsonderneming die de

¹ Onder een beleggingsrekening wordt verstaan een rekening waarop financiële instrumenten van klanten worden aangehouden en via welke voor rekening en risico van de klant transacties in financiële instrumenten worden aangegaan.

mogelijkheid van betaling vanaf een beleggingsrekening faciliteert dan voor het afsluiten van een verzekering met een vermogensopbouwdeel of een bankspaarproduct. Dit komt omdat aanbieders van dergelijke verzekeringen en bankspaarproducten de betaling van de advieskosten aan de financiële dienstverlener niet mogen of kunnen faciliteren. Er is geen gelijk speelveld tussen aanbieders van verzekeringen met een vermogensopbouwdeel en aanbieders van bankspaarproducten enerzijds en beleggingsondernemingen die diensten aanbieden voor vermogensopbouw anderzijds. Bovendien kan de financiële dienstverlener door deze constructie bijvoorbeeld gemakkelijker hogere advieskosten in rekening brengen aan de klant omdat de consument de betaling van advieskosten vanaf een beleggingsrekening veelal zal ervaren als kosten voor de aanschaf van de rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe. Ter voorkoming van ongewenste sturing en mogelijk hogere kosten voor de beleggingsdienstverlening is in artikel 86c, vierde lid, expliciet opgenomen dat onder provisies die rechtstreeks worden verschaft niet valt het verschaffen van provisies vanaf een beleggingsrekening.

§ 3. Uitbreiding diplomaplicht voor adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds

Tijdens de behandeling van de wijziging van de Pensioenwet in verband met de invoering van een algemeen pensioenfonds in de Eerste Kamer heeft de heer Rinnooy Kan gevraagd waarom de vakbekwaamheidseisen uit de Wft en het BGfo niet van toepassing zijn op advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds. Er is toen aangegeven door Staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid dat er werd bezien of de wet hierop moest worden aangepast en dat ik hierover met marktpartijen in gesprek zou gaan. Uit gesprekken met onder andere het Verbond van Verzekeraars, Adfiz, de Pensioenfederatie en de AFM kwam naar voren dat advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds onder de reikwijdte van de vakbekwaamheidseisen en daarmee de diplomaplicht moet worden gebracht.² Een pensioenadviseur dient te beschikken over de benodigde kennis en vaardigheden om de verschillende pensioenproducten met elkaar te kunnen vergelijken en te komen tot een passend advies. De kennis en vaardigheden dienen daarom niet alleen te zien op advies over een pensioenverzekering of een premiepensioenvordering maar ook op advies over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds.

De vakbekwaamheidseisen gelden niet voor de situatie dat een werkgever verplicht is zich aan te sluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds en in die zin geen keuze heeft tussen verschillende uitvoeringsovereenkomsten.

§ 4. Geautomatiseerd advies

Eén van de ontwikkelingen op de financiële markten is het automatiseren van advies over financiële producten. Bij geautomatiseerd advies wordt het advies, de aanbeveling van een of meer specifieke financiële producten aan een bepaalde consument of cliënt, gegeven zonder tussenkomst van een natuurlijk persoon. Het advies kan bijvoorbeeld worden gegeven via internet of via een applicatie. Omdat bij geautomatiseerd advies

---

² PM: Brief de d.d.

geen natuurlijk persoon meer betrokken is bij het geven van het advies kan dit advies sneller en tegen lagere kosten worden gegeven. Ook hoeft de klant geen afspraak meer te maken met een adviseur waardoor de klant op ieder moment advies kan inwinnen over bijvoorbeeld een hypotheek of beleggingen. Dit kan bijdragen aan de toegankelijkheid van advies.

Hierbij is het wel van belang dat de consument of cliënt dezelfde bescherming geniet als wanneer hij zou worden geadviseerd door een natuurlijk persoon. Een klant moet er van op aan kunnen dat het advies wat hij krijgt passend is, ongeacht of dit door een persoon of geautomatiseerd wordt gegeven. Daarom dient de financiële onderneming die geautomatiseerd advies aanbiedt te beschikken over procedures en maatregelen die waarborgen dat de geautomatiseerde adviezen voldoen aan dezelfde wettelijke regels als die gelden voor advies gegeven door een natuurlijk persoon. Daarnaast dient de onderneming per financieel product waarover geautomatiseerd advies wordt gegeven een persoon aan te wijzen die binnen de onderneming verantwoordelijk is voor die geautomatiseerde adviezen. Deze moet onder andere periodiek en indien daar aanleiding toe is controleren of de geautomatiseerde adviezen passend zijn en voldoen aan de wettelijke regels. Dit betekent dat de persoon dient te beschikken over de benodigde vakbekwaamheid ten aanzien tot het product waarover wordt geadviseerd en dat de persoon het advies ook rechtstreeks moet kunnen geven. Indien het systeem bijvoorbeeld adviseert over hypotheek dan dient deze persoon te beschikken over het Wft-diploma Adviseur hypothecair krediet en dient hij deze door middel van PE-examens geldig te houden.

Onder geautomatiseerd advies wordt niet verstaan het gebruikmaken van automatisering om informatie van de klant te vergaren en te analyseren om het adviestraject te versimpelen of te verkorten of een deel van het advies automatisch op te laten stellen. Bij deze twee vormen van automatisering kan niet worden gesproken van geautomatiseerd advies omdat het definitieve advies nog steeds wordt gegeven door een natuurlijk persoon en de systemen de adviseur ondersteunen.

§ 5. Overige wijzigingen

Artikel 48, eerste lid, van het Bpr wordt gewijzigd om het *initial capital*-vereiste voor niet-risicovolle bedrijfsmodellen te verlagen tot EUR 1 miljoen. Voorts voorziet onderhavig besluit in aanpassing van het Besluit melding zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen Wft. Hiermee wordt - op hetzelfde niveau van een algemene maatregel van bestuur - geëxpliciteerd dat voor de berekening van het aantal aandelen in een uitgevende instelling waarover een meldingsplichtige beschikt of wordt geacht te beschikken dezelfde methodiek geldt als voor de berekening van het aantal stemmen waarover deze meldingsplichtige beschikt of wordt geacht te beschikken.

§ 6. Administratieve lasten

Uitbreiding diplomaplicht voor adviseren over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds

Uit deze uitbreiding vloeien geen administratieve lasten en nalevingskosten voort. Er zijn in Nederland geen pensioenadviseurs werkzaam bij financiële dienstverleners die enkel

en alleen adviseren over een algemeen pensioenfonds of het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds. Ook voor bestaande pensioenadviseurs nemen de lasten en kosten niet toe omdat zij reeds moeten beschikken over het Wft-diploma Adviseur pensioen om te kunnen adviseren over pensioenverzekeringen of premiepensioenvorderingen.

Geautomatiseerd advies

Uit deze wijziging vloeien geen administratieve lasten en nalevingskosten voort omdat er op dit moment nog geen financiële ondernemingen zijn die geautomatiseerd advies geven. Indien een financiële onderneming in de toekomst geautomatiseerd advies gaat geven dan zal zij te maken krijgen met nalevingskosten. Deze nalevingskosten zien enerzijds op het inrichten van de benodigde procedures en maatregelen en anderzijds op de persoon/personen die binnen de financiële onderneming verantwoordelijk zijn voor de geautomatiseerde adviezen en vakbekwaam dienen te zijn.

Overige onderwerpen

Ook de overige onderwerpen brengen geen administratieve lasten of nalevingskosten met zich.

Artikelsgewijs

Artikel I

A

Aan artikel 1 van het BGfo wordt de definitie van geautomatiseerd advies toegevoegd. Dit is een vorm van adviseren waarbij de aanbeveling van een of meer specifieke financiële producten aan een bepaalde consument of cliënt wordt gegeven zonder tussenkomst van een natuurlijk persoon maar door een geautomatiseerd systeem. Geautomatiseerd advies kan bijvoorbeeld worden gegeven via internet of via een applicatie.

B

In artikel 5 van het BGfo wordt de definitie van pensioen gewijzigd. Om advies over een algemeen pensioenfonds en het vrijwillig aansluiten bij een bedrijfstakpensioenfonds onder de reikwijdte van de vakbekwaamheidseisen en de diplomaplicht te brengen zijn uitvoeringsovereenkomsten als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet tussen een werkgever en een uitvoerder van een algemeen pensioenfonds of een niet-verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds aan de definitie van pensioen toegevoegd. Indien een adviseur over deze producten adviseert dient hij te beschikken over het Wft-diploma Adviseur pensioen.

C

In tabel 2 van artikel 10 van het BGfo wordt opgenomen over welke bijkomende

onderwerpen adviseurs mogen adviseren. Aan deze tabel is de adviseur pensioen toegevoegd. Bij de ontwikkeling van de Wft-module Pensioen is reeds rekening gehouden met het feit dat een pensioenadviseur advies zou moeten kunnen geven over arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en werkloosheidsverzekeringen door eind- en toetstermen die hierop betrekking hebben in de Wft-module Pensioen op te nemen. Omdat de pensioenadviseur niet in tabel 2 was opgenomen mocht de pensioenadviseur echter enkel over arbeidsongeschiktheidsverzekeringen of werkloosheidsverzekeringen adviseren indien gecombineerd met vermogen (in zijn hoedanigheid als adviseur vermogen). Met de wijzigingsopdracht is bewerkstelligd dat een adviseur pensioen tevens vakbekwaam is te adviseren over arbeidsongeschiktheidsverzekeringen of werkloosheidsverzekeringen indien gecombineerd met een advies over pensioen.

D

Na artikel 32a van het BGfo wordt een nieuw artikel ingevoegd. In dit artikel zijn eisen neergelegd ten aanzien van geautomatiseerd advies. Dit is een vorm van adviseren waarbij de aanbeveling van een of meer specifieke financiële producten aan een bepaalde consument of cliënt wordt gegeven door een geautomatiseerd systeem. Bij geautomatiseerd advies is tussenkomst van een natuurlijk persoon, bij het geven van het advies, niet nodig. Wanneer een financiële onderneming geautomatiseerd advies geeft dient zij te beschikken over adequate procedures en maatregelen om te waarborgen dat de gegeven adviezen voldoen aan de bij of krachtens artikel 4;23, eerste en derde lid, van de Wft gestelde eisen. Deze procedures en maatregelen worden door de financiële onderneming vastgelegd en voorzien in ieder geval in het aanwijzen van één of meerdere natuurlijke personen binnen de organisatie die verantwoordelijk is/zijn voor de geautomatiseerde adviezen. Per financieel product dient een persoon aangewezen te worden. Daarnaast dient de onderneming de geautomatiseerde adviezen periodiek of indien daar aanleiding toe is te controleren of deze voldoen aan de gestelde regels. Om het advies te kunnen controleren dient de aangewezen persoon te beschikken over de benodigde vakbekwaamheid ten aanzien tot het product waarover wordt geadviseerd en dient de persoon in staat te zijn om het advies ook rechtstreeks te kunnen geven. Dit betekent dat de aangewezen persoon voor die producten waarover het geautomatiseerd advies wordt gegeven dient te beschikken over de vereiste Wft-diploma's en dat hij deze diploma's geldig dient te houden door middel van PE-examens. Indien het systeem bijvoorbeeld adviseert over hypotheek dan dient deze persoon te beschikken over het Wft-diploma Adviseur hypothecair krediet. Als blijkt uit bovengenoemde controles dat de geautomatiseerde adviezen niet voldoen aan de gestelde regels dan staakt de financiële onderneming het geven van de geautomatiseerde totdat de oorzaak van het niet voldoen is verholpen. Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de procedures en maatregelen opgenomen in het eerste lid.

E

Op grond van artikel 86c zijn alleen provisies die rechtstreeks door de klant aan de adviseur of bemiddelaar worden betaald toegestaan. Het provisieverbod is in artikel 86c, vierde lid, van overeenkomstige toepassing verklaard op personen die op grond van artikel 11, eerste en tweede lid, van de Vrijstellingsregeling Wft zijn vrijgesteld van de vergunningplicht voor het uitoefenen van het bedrijf van beleggingsonderneming (artikel

2:96 van de Wft). Het betreft adviseurs of bemiddelaars die, al dan niet in combinatie met een complex product of hypothecair krediet, adviseren over of orders ontvangen en doorgeven met betrekking tot transacties in rechten van deelneming in een beleggingsinstelling of icbe. Deze financiële dienstverleners dienen derhalve rechtstreeks te worden betaald door de klant.

Ter voorkoming van ongewenste sturing wordt in artikel 86c, vierde lid, expliciet opgenomen dat onder provisies die rechtstreeks worden verschaft niet valt het verschaffen van provisies vanaf een beleggingsrekening. Indien een financiële dienstverlener beleggingsdiensten verleent als bedoeld in artikel 86c, vierde lid, onderdeel a of b, in combinatie met een complex product of hypothecair krediet betekent dit dat de provisie niet kan worden verschaft vanaf de beleggingsrekening van de consument of, indien het een verzekering betreft, de cliënt. Indien de financiële dienstverlener beleggingsdiensten verleent als bedoeld in artikel 86, vierde lid, onderdeel a of b, aan een niet-professionele belegger (niet in combinatie met een complex product of hypothecair krediet) dan kan de provisie eveneens niet worden verschaft vanaf de beleggingsrekening van de niet-professionele belegger.

F

In artikel 115m werd enkel de term bestuursverslag genoemd, zoals deze ook gebruikt wordt in artikel 22 van de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen³. De informatie die ingevolge het betreffende artikel 22 vereist is, komt in het Nederlandse jaarrekeningenrecht echter deels terecht in het bestuursverslag en deels in de jaarrekening. Artikel 4:37o verwijst daarom ook al naar het bestuursverslag en de jaarrekening. Gelet op het voorgaande wordt het begrip jaarrekening toegevoegd in artikel 115m.

G

In het eerste lid van artikel 115x is in onderdeel a bepaald dat het prospectus verschillende gegevens dient te bevatten. Dit onderdeel is ontleend aan artikel 118 BGfo en bijlage I. Het prospectus dient de gegevens uit bijlage I te bevatten, met uitzondering van de onderdelen waarvoor de richtlijn beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen al een informatieverplichting bevat en de onderdelen die zien op het beleggingsbeleid van icbe's. Ingevolge bijlage I, onder 3, dient het prospectus gegevens te bevatten over wijzigingen van de voorwaarden en de rechten die de belegger in dit verband heeft. Deze rechten gelden ingevolge artikel 115x BGfo juncto 4:47 Wft ook voor beheerders van beleggingsinstellingen die rechten van deelneming aanbieden aan niet-professionele beleggers. Gelet hierop dient de niet-professionele belegger door middel van het prospectus geïnformeerd te worden over deze rechten en vervallen in de opsomming van artikel 115x, eerste lid, onderdeel a, de verwijzingen naar bijlage I, onderdelen 3.1 en 3.5. .

Ook bevat bijlage I in de onderdelen 3.3 en 10.2 verplichtingen om informatie aan de deelnemers bekend te maken of te publiceren in een landelijk verspreid Nederlands dagblad en de informatie op de website te publiceren. Ingevolge artikel 115x, eerste lid,

---

³ richtlijn nr. 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) Nr. 1060/2009 en (EU) Nr. 1095/2010 (PbEU 2011, L 174)

onderdeel b, is het voldoende dat de beheerder in het prospectus van de beleggingsinstelling opneemt dat deze informatie zal worden gepubliceerd op de website.

H

Artikel 168a betreft het provisieverbod voor beleggingsondernemingen. In het Wijzigingsbesluit financiële markten 2016 is een uitzondering op het provisieverbod opgenomen ten behoeve van crowdfunding, omdat het provisieverbod een mogelijke belemmering was voor de ontwikkeling van crowdfunding in Nederland. Crowdfundingplatformen die als beleggingsonderneming kwalificeren konden door het provisieverbod namelijk niet eenzelfde verdienmodel ontwikkelen als andere crowdfundingplatformen.

Aan de uitzondering zijn een aantal voorwaarden verbonden. Zo is de uitzondering alleen van toepassing indien het crowdfundingplatform de beleggingsdienst "in de uitoefening van een beroep of bedrijf ontvangen en doorgeven van orders van cliënten met betrekking tot financiële instrumenten" verleent ten aanzien van effecten die zijn uitgegeven in het kader van een zogenaamde publieksinvestering. Een publieksinvestering is in het derde lid van artikel 168a omschreven als een variatie op het aantrekken van opvorderbare gelden van het publiek. Er is echter gebleken dat dit onduidelijkheid oplevert over de toepassing van de uitzondering indien een geldvrager via een crowdfundingplatform aandelen uitgeeft. Bij het uitgeven van aandelen worden uiteraard gelden van het publiek aan getrokken, maar deze kwalificeren niet als opvorderbare gelden. De gelden hoeven namelijk niet op enig moment terugbetaald te worden; door het uitgeven van aandelen wordt immers eigen vermogen aangetrokken. In de definitie van publieksinvestering wordt daarom de term "opvorderbare gelden" steeds vervangen door de term "gelden". Op deze manier wordt duidelijk gemaakt dat een publieksinvestering zowel eigen vermogen (aandelen) als vreemd vermogen (obligatielening) kan betreffen en daarmee dat de uitzondering op het provisieverbod in beide gevallen van toepassing kan zijn. Dit laat echter onverlet dat indien de financiering als obligatielening is vormgegeven, de geldgever opvorderbare gelden van het publiek aantrekt. Dit is op grond van artikel 3:5, tweede lid, onderdeel d, van de Wft toegestaan.

Verder is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een verschrijving in onderdeel a van het derde lid van artikel 168a te verbeteren. Het tweede lid van de wijzigingsopdracht ziet hierop.

I

Conform artikel 4:47, derde lid, Wft wordt in bijlage I, onderdeel 3.3. verduidelijkt dat de desbetreffende publicatieplicht alleen geldt voor zover de wijziging van de voorwaarden die gelden tussen de icbe en de deelnemers, afwijkt van een eerder gepubliceerd voorstel tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in onderdeel 3.2.

J

In artikel 147II wordt verwezen naar bijlage J zodat ook uit de aanhef van bijlage J dient te blijken dat de bijlage behoort bij artikel 147II. De aanhef van bijlage J is derhalve aangepast.

ARTIKEL II

A

Per abuis werd in artikel 59, eerste lid, niet verwezen naar artikel 63b.

B

Door deze wijzigingen wordt de terminologie in lijn gebracht met de gebruikelijke terminologie in paragraaf 10.1 van het Besluit prudentiële regels Wft.

ARTIKEL III

In artikel 5.11, eerste lid, van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES zijn de artikelen van de wet opgesomd bij overtreding waarvan de toezichtautoriteit een bestuurlijke boete kan opleggen. In die opsomming zijn de artikelen 2.10, 2.19, 3.10 en 3.13 van de wet opgenomen. Per 1 april 2016 zijn de artikelen 4.2 en 4.3 van de wet aan die opsomming toegevoegd.⁴ In de boetetabel bij artikel 7, eerste lid, van het Besluit ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES is nog niet opgenomen met welke categorie bestuurlijke boete een overtreding van deze zes artikelen beboetbaar is.

Artikel 2.10 van de wet heeft betrekking op het doen van verscherpt cliëntenonderzoek. Naar analogie met de boetecategorie die van toepassing is op overtreding van het artikel dat betrekking heeft op het doen van regulier cliëntenonderzoek (artikel 2.2 van de wet), wordt overtreding van artikel 2.10 van de wet beboet met een boete uit de vierde categorie.

Artikel 2.19 van de wet regelt dat een trustkantoor cliëntenonderzoeksgegevens bewaart op toegankelijke wijze gedurende vijf jaar na het tijdstip van het beëindigen van de zakelijke relatie of tot vijf jaar na het uitvoeren van de desbetreffende transactie. Artikel 2.13, tweede lid, van de wet bevat diezelfde verplichting, maar dan voor de andere dienstverleners waarop de wet van toepassing is. Overtreding van artikel 2.13 van de wet is beboetbaar met een bestuurlijke boete van de vierde categorie. Naar analogie zal overtreding van artikel 2.19 van de wet eveneens met een boete van de vierde categorie beboetbaar zijn.

Artikel 3.10 van de wet heeft betrekking op het zogenoemde *tipping off* verbod: een dienstverlener die een verrichte of voorgenomen ongebruikelijke transactie heeft gemeld of die nadere informatie heeft verstrekt aan het meldpunt, is verplicht tot geheimhouding hiervan, alsmede van het gegeven dat deze melding of verstrekking aanleiding kan geven tot nader onderzoek. Ook wanneer een dienstverlener bericht heeft ontvangen van het meldpunt over de afdoening van een melding, is hij verplicht tot

---

⁴ Wijzigingswet financiële markten 2016 (Stb. 2015, 428).

geheimhouding daarvan. Het geheimhouden van deze informatie door de dienstverlener is essentieel om eventueel lopend strafrechtelijk onderzoek niet te doorkruisen. De vierde boetecategorie is bedoeld voor overtredingen van voorschriften die behoren tot de kern van de wet, zo is uitgelegd in de nota van toelichting bij het besluit.⁵ Nu het *tipping off* verbod een essentieel onderdeel van de wet is, is besloten om hieraan de hoogste boetecategorie te verbinden.

Als voorbeelden van voorschriften aan de overtreding waarvan een boete uit de vierde categorie wordt gekoppeld, worden in eerder genoemde nota van toelichting aangehaald de voorschriften. Artikel 3.13 betreft de meldplicht op grond van de Sanctiewet 1977. Overtreding van deze bepaling is daarom beboetbaar met een boete uit de vierde categorie.

Artikel 4.2 schrijft voor dat personen die een openbaar lichaam binnenkomen of uitgaan verplicht zijn om geld ter waarde van USD 10 000 of meer, dat zij met zich meevoeren, aan te melden bij de douaneambtenaren. Ook schrijft het artikel voor wanneer deze aanmelding uiterlijk moet zijn gedaan. Artikel 4.3 schrijft voor dat bij de aanmelding juiste gegevens moeten worden verstrekt, onder meer met betrekking tot de omvang, herkomst en bestemming van het geld. Beide artikelen vormen de kern van de meldplicht bij grensoverschrijdende geldtransporten. Om die reden is ook hier gekozen om overtreding van deze artikelen beboetbaar te maken met een bestuurlijke boete van de vierde categorie.

ARTIKEL IV

De aanpassingen van het Besluit melding zeggenschap en kapitaalbelang in uitgevende instellingen Wft expliciteren dat de reeds in artikel 12 van het besluit opgenomen berekeningsmethode voor het aantal stemmen in een uitgevende instelling waarover een meldingsplichtige beschikt of wordt geacht te beschikken eveneens geldt voor het aantal aandelen waarover deze meldingsplichtige beschikt of wordt geacht te beschikken.

Op 17 december 2014 heeft de Europese Commissie technische reguleringsnormen vastgesteld voor de berekeningsmethode van het aantal stemmen.⁶ De beleidsregel van de AFM aangaande de methodiek voor het berekenen van aandelen waarop financiële instrumenten betrekking hebben en de meldingsplicht bij indices en mandjes schreef een vrijwel gelijklopende berekeningsmethode voor het aantal aandelen voor en week hiervan slechts op mineure punten af. Het naast elkaar bestaan van enerzijds de technische reguleringsnormen voor de berekening van het aantal stemmen en anderzijds de licht afwijkende beleidsregel van de AFM voor de berekening van het aantal aandelen werd onwenselijk geacht. Om die reden heeft de AFM op 25 mei 2016 de beleidsregel ingetrokken. Het ligt echter voor de hand dat voor de berekening van het aantal aandelen dezelfde methodiek geldt als voor de berekening van het aantal stemmen. Analoge toepassing van de technische reguleringsnormen voor melding van het aantal aandelen en het aantal stemmen is voor meldingsplichtigen immers overzichtelijker en

---

⁵ Besluit ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme BES (Stb. 2012, 239).

⁶ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/761 van de Commissie van 17 december 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met bepaalde technische reguleringsnormen voor belangrijke deelnemingen (PbEU 2015, L 120).

eenvoudiger. Beide meldingen zullen doorgaans samenlopen en worden doorgaans gelijktijdig in één meldingsbericht aan de toezichthouder verzonden. Ten behoeve van de inzichtelijkheid worden met onderhavige aanpassingen de berekeningsmethode van zowel het aantal stemmen als het aantal aandelen op hetzelfde niveau van een algemene maatregel van bestuur geregeld.

De Minister van Financiën,